

Příloha k protokolu o SZZ č.
FF JU v Č. Budějovicích
Vysoká škola:

Kamila Podlahová
Jméno:
Estetika
Obor:

Ústav estetiky

7. 6. 2014
Datum odevzdání posudku:

Vedoucí */
Mgr. Peter Chvojka, Ph.D.
.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

AURELIUS AUGUSTINUS – KONTROVERZE MEZI NÁBOŽENSKOU A ESTETICKOU ZKUŠENOSTÍ

.....
(téma)

Kamila Podlahová se ve své bakalářské práci snaží specifikovat známou disproporci estetické a náboženské zkušenosti v myšlení sv. Augustina. Usiluje o pochopení protichůdností mezi náboženským a uměleckým prožitkem, jež sv. Augustin velmi emotivně, ale taktéž s analytickým odstupem reflektoval.

K dosažení svého předsevzetí volí metodu tzv. rekonstruktivní hermeneutiky, jejíž teoretická východiska jsou specifikována přibližně v rozmezí let 1830-1970 myšlením F. D. E. Schleiermachersa počínaje a E. Bettiho či E. D. Hirsche konče. U této metodiky je nutné se pozastavit, neboť zvláště v oblasti estetiky nebo literární vědy jsou považovány teze rekonstruktivní hermeneutiky za překonané (na rozdíl třeba od právního výkladu). Autorka práce se však velmi takticky zaštití rekonstruktivní hermeneutikou, která ji otevírá prostor ke zkoumání „dětství, dospělosti a celkové osobnosti sv. Augustina“ (s. 8). Na jedné straně považují tuto strategii za legitimní, neboť jak zmíněno, emotivní a zúčastněný styl Augustinova výrazu, jakož i atraktivní a bouřlivé momenty v jeho životě by neměly zůstat ladem, neboť i pruderní akademik jimi musí být zaujat, ba co více – Augustin patří k natolik zajímavým osobnostem a nekonvenčním individualitám, že by opomenutí jeho vnitřních bojů skutečně mohlo zúžit významové roviny jeho díla. Přesto se domnívám, že Augustinův individuální horizont mohl být více vtažen a propojen s dobovými filozofickými a náboženskými paradigmaty, neboť především jeho až schizofrenní genialita, kdy se v jedné osobě utká špičkový estetik, teolog, rétor a v neposlední řadě sémiotik zapříčiní jeho útrapy.

A ještě bychom mohli postoupit o krok dále a zkoumat tyto synkreze v kontextu myšlenkového dědictví řecké filozofie a křesťanské antropologie, jejichž přímým střetem Augustin tak okázale trpí, jakož i vládne. Autorka však zůstává především u Augustinovy individuality, což snižuje vědecký potenciál práce a činí z ní méně náročné populárně-naučné čtení o zajímavém člověku, jeho učitelích atp. K tomu autorce stačí v podstatě jeden zdroj: Augustinovo Vyznání. Téměř polovina práce stojí na tomto díle a především z jeho kouzla autorka bez nějakých zvláštních inovací přejímá čtivý ráz.

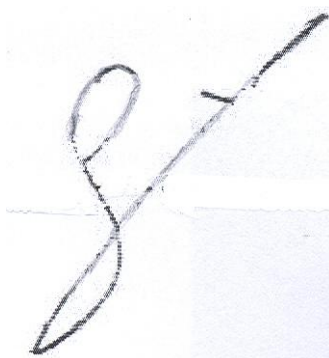
Od VI. kapitoly se přece autorka obrací k Augustinovi jakožto estetikovi a kombinuje zvláště dva prameny – Svobodovu knihu Estetika sv. Augustina a její zdroje a opět Vyznání. Nyní se ukazuje, jak vyvážená by mohla být stránka osobnostní zasazená do relevantních vědeckých náhledů. Stále je však patrná rezerva v předkládání souvislostí. Když už na str. 31 dojde autorka k závěru, že „typově výrazně blíže má sv. Augustin svým uměleckým citem právě k Platónovi“, nabízí se předložit Augustinův mnohokrát citovaný respekt k novoplatonismu, zkoumat zmíněnou synkrezi estetiky, filozofie a náboženství novoplatoniků, jakožto výchozí atmosféru dobové Augustinovy situace. Tam však autorka ve své práci nedohlédne. A právě v tom spočívá hlavní problém, kvůli němuž nebude dostatečně specifikována kontroverze estetické a náboženské zkušenosti. Přimknutím se výhradně k osobě sv. Augustina nemůže autorka rozplést zdroj nesourodosti estetické a náboženské zkušenosti v jeho úvahách. Zní až naivně, když autorka pochybuje, zda disharmonie estetiky a náboženství neskýtá „možnost, že by to vlastně mohlo být i jinak“ (s. 32). V závěru na str. 41 čteme: „...ani jednou nikde není zmíněna myšlenka, že by se umění mohlo stát pomocníkem Pravdy, nikde není ani zmínka po zamýšlení se nad tím, co by mohlo nastat, kdyby tyto dvě krásy, Krása boží a krása umění byly alespoň částečně spojeny a pokusily se spolu vytvořit něco nádherného, most k Bohu“. Tak je zopakován titul – mezi estetickou a náboženskou zkušeností je rozkol. Ale proč? Specialista na Augustina by měl prohlédnout Augustinovu disharmonii (jak ostatně tvrdí jedna z nosných tezí rekonstruktivní hermeneutiky – rozumět dílu více než autor sám) a rozevřít polymorfní charakter jeho díla, kdy se ukáže podmíněnost Augustinových překážek, jakož i vývojová svázanost estetiky a teologie. Názorně tyto vztahy ukazuje např. Lenka Karfíková ve Studiích z patristiky I, v bakalářské práci zmíněných, ale ne plně využitých.

Nesporná jsou i pozitiva práce. Autorku téma baví, pohlcuje, má chuť porozumět, je pečlivá a riziko zvolené metodiky nese v celkovém pohledu s menšími ztrátami, než by mohlo hrozit. Aby mohla být práce nejen dobrá, měla by Kamila Podlahová vysvětlit jednak v čem je rekonstruktivní metoda produktivnější než např. průzkum překrývajících se novoplatonských

a křesťanských paradigmat a dále proč se vlastně sv. Augustin ocitá v esteticko – náboženské soutěsce, či spíše zda se v ní ocitá, nikoli pouze konstatovat, že se tak děje.

velmi dobře

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:.....

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'S. J.', written over a light blue grid background.

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

Praze 7. 6. 2014
V dne

Stupeň kvalifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte